IN tertio libro, ubi arteriarum complectebar seriem, hæc cuius constructionem modò persequi statutum est, simpliciter quòd aërem contineat, arteria uteribus Græcis primùm appellata dicebatur: at temporis successu, quum & uasa[a] uitalem spiritũ sanguinemq; impetu ruentẽ deducentia, & in uenarum numero non ampliùs habita, arteriæ etiam nomine donarentur, hæ quidem læues arteriæ, illa uerò aspera, ab inæquali qua cõstat substantia, nuncupabantur: eoq; nomine ad hunc usque diem aspera arteria est obuia, non minus sanè quàm situs quoque ipsius, & numerus citra longam enarrationem conspicui sunt. Vnica enim non hominibus modò, uerùm & animalibus quæ pulmonem nancisciuntur omnibus obtigit, quæ longo ductu, instar caudicis cuiusdam, ex faucibus deorsum protensa, frequenti sobole in pulmonis substantiam digeritur. In faucibus enim (quæ Græcis φάρυγγες nuncupantur)[b] duobus narium foraminibus in oris amplitudinẽ pertinentibus,[c] alia duo in humiliori faucium sede correspondent, quæ quidem nõ secundùm latus, ut illa, mutuò contermina, sed unum altero prius cernuntur. At horum quidem posterius stomachi cibum potumq; ex ore in uentriculum deducentis initium existit. Anterius uerò asperæ arteriæ principium est, quæ hinc deorsum rectà nusquam in latus declinans, secundùm ceruicis longitudinẽ ad quartam usque thoracis uertebram ducitur, tota posteriori sede[a] substratum habens[d] stomachum, uertebrarum corporibus, primoq; dorsum mouentium musculorum pari absq; alterius organi interuentu innitentem. unde & aspera arteria à uertebris tantum remouetur, quãta[e] stomachi est crassities. Anteriori autem asperæ arteriæ sedi non eadem toto ductu prætenduntur. in elatissima nanque sede, ubi oris amplitudini committitur,[c] os ab υ figura υοειδες nuncupatum, ipsi cum illius ossis quoque[f] musculis & cute prælocatur. Hinc uerò ad iugulum ac pectoris ossis elatiorem sedem usque, præter cutem & illi[f] subditum ex carnosa membrana musculum, arteriæ asperæ obtenditur[g] bifidus musculus, qui à pectoris osse enatus, ossis υ referentis anteriori parti inseritur, & deinde[h] alij duo à pectoris quoque osse in scutiformis cartilaginis humiliorem antiquamq; partem pertingentes, proximæ arteriæ hîc incumbunt. Vbi uerò thoracem hæc ingreditur, principia quoq;[i] musculorum ex clauiculis & pectoris osse ad[k] mamillares in capite processus deductorum, tanquam propugnacula ipsi quoq; præfiguntur. In iugulo[l] glandium inibi uasorum diuaricationi subseruiens, & uasa ipsa præter pectoris os illam obtegunt. Quod tamen ipsius corpori proximum est, in iugulo quidem est glandium, & paulo demissius in thoracis amplitudine[m] ramus arteriæ magnæ in[n] soporales arterias distributus, quæ unà cum sexti paris cerebri[o] neruis, & [p] internis iugularibus asperæ arteriæ lateribus uicinè attenduntur. dein ad laryngis radicem utrinq;[q] glandulosum, sed rubicans corpus (quod postea expressiùs describemus) ipsi adnascitur. Cæterùm quum primùm ad quartæ thoracis uertebræ corpus arteria aspera[r] descendit, in duos pares bipartita truncos, unum[s] dextris pulmonis lobis, alterum[t] sinistris exporrigit, qui pulmonis substantia undiq; amplexi, parem cum pulmone sedem occupant. [u] Imaginem asperæ arteriæ uix ulli rectiùs quàm arbori assimilauerís, cuius caudex in duos primùm ramos discissus sit, & hi rursus in innumeras soboles diffusi. Huius nanq; arboris à radicum propaginibus liberatæ ex terra prodiens initium, laryngi respondebit: totus autem caudex reliquæ asperæ arteriæ parti à larynge ad quartam usq; thoracis uertebram protensæ conueniet: arboris uerò rami eorundemq; innumera soboles arteriæ in pulmonem diductibus conferentur. Vt enim caudicis initium radices educens, uarium, neq; pari undiq; constans forma uisitur, sic & larynx asperæ arteriæ caput undiq; uariã dissimilemq; figuram exigit. Superiori enim parte prout aut depressum aut erectum finxeris laryngis[x] operculum, acuta aut depressa obtusaq; erit. Anterior autem laryngis pars, & latera quoq;, anteriorem[y] scutiformis cartilaginis superficiem commonstrant, quæ secundùm ipsius longitudinem in medio extuberat, illinc lateribus obliquè in posteriora extrorsum procedens. Ad hæc, ut huius cartilaginis superior pars ampliòr longè inferiori in hominibus (secus quàm in bobus) existit, ita etiam laryngis superior sedes hîc latior inferiori cernitur. imò[z] humillima laryngis sedes, quæ secunda laryngis constituitur cartilagine, amplitudinem latitudinemque reliqui asperæ arteriæ caudicis ductus adæquat.[a] Posterior laryngis regio, ac præcipua huius regionis sedes quodammodo plana est, propter primæ cartilaginis quæ scuti imaginem refert, ad posteriora suis lateribus progressum. aliàs enim hæc regio secundæ ac tertiæ laryngis cartilaginum gratia, paulo minus tota teres esset, uti sanè est humillima posterioris regionis sedes, haud aliter quàm anterioris regionis humilior sedes, idq; occasione secundæ cartilaginis humiliùs prima procedentis. In posteriori sede, prout tertia cartilago in laryngis cauitatem cõtrahitur, aut extrorsum porrigitur, ita quoq; elatiores ipsius apices in interiora exteriora ue magis prominent, laryngis figu-

Asperæ arteriæ numerus. Situs.

Ipsi commissa corpora.

Asperæ arteriæ forma.

a Figura 12. cap. iio 1.
b 2. fi. ca. 22 li. 1. n. o.
c Possit illa fere poterex 3 fig. ca. 21 lib. 2. ut unam esse inter L. & I. alterũ uero ipsum superius H.
* 7 musc. ta.
d Subiijcitur F. quod pri usquã præ- sentaretur incũbebat super B. & C. D.
e 2. 3. 5. fig. cap. 21 libri 2 H.
f 3 musc. tab. 1.
g 4 musc. tab. S. T.
h 5 musc. ta. alter Pneumo ton, aut 5 fi. ca. 21 li. 2 G in g primo fig. aut 4 aut 5.
i 4 tab. o.
k 3. 4. 5 fig. ca. 6 li. 1. li. 2 fig. F.
l 6 fi. li. 5. fig. per Y.
m fig. cap. 9 li. 4. inferne F. F. G. G.
n Eius fig. N. e O.
o P fi. ca. 6 li. 2 S. aut fi. ca. 8 lib. mem. fi. 1. 2. q 2. 3. 4. 5 fi. ca. 21 lib. 2 M.
p 11 fig. B. aut fi. ca. 1 fig. ca. 38 lib. 1.
q 12 fi. E. G.
r 11 fi. F. H.
s Inferiorem lo fi. ca. 38 lib. 1 cf. ca. 21 lib. 2.
t 4. 5. 6 fi. ca. 21 li. 1. g.
v 4. 5. 6 fi. ca. 21 li. 2. L.
x 2. 3. 4 fi. ca. 21 lib. 2 L.
y 4. 5 fi. ca. 21 li. 1. g.
z 4. 5. 6 fi. ca. 21 li. 2. L.
a 2 fi. ca. 38 lib. 1

figuram emutantes. Cæterùm reliquus asperæ arteriæ caudex (ut & arborum caudices solent) ad ramorum usq; diuaricationem sibi similis est, non tamen absolutè. Nam quum concidit arteria, neq; aëre distenditur, anteriori quidem parte teres est, uerùm paulo uidetur latior ac depressior, hinc ad latera orbiculatim ita ducta, ut in posteriora procedens, angustior fiat. Posterior autem sedes anteriori angustior est, planaq;, ac uersus internam ipsius amplitudinem nonnihil orbiculatim impressa uisitur. Quum autẽ arteria distenditur, ipsius posterior pars æquè ac prior, & magis quodammodo latescit, atq; in posteriora tumens orbicularis ut illa efficitur. Eandem formam seruant omnes asperæ arteriæ in pulmonem sparsæ soboles, quæ arborum ramis assimilantur, & uniuersam seriem cum pulmonis figura[a] parem efformant, in omnes ipsius partes frequentissimis germinibus, uti iam dictum fuit, excurrentes. Externa asperæ arteriæ superficies præter laryngis, quæ uaria est, inæqualis, sed interim ordinata serie procedens uisitur, ac quum aëre distenditur, posteriori quidem parte lęuis instar continuæ cuiusdam membranæ est, à lateribus uerò & anteriori regione inæqualis: mẽbrana, quæ cartilagines mediat, ipsis cartilaginis substantia eminentiores protuberant. Ad hæc, instar membranarum quæ alijs connascuntur partibus, externa quoque arteriæ superficies aspera est. Posteriori etenim sedi fibrosis nexibus,[b] sed modicis[b] stomacho cõmittitur: uerùm superior laryngis regio quũ cõmunem cum stomacho tunicã sortiatur, ualidissimè illius tunicæ gratia ipsi cõnascitur: quemadmodũ & larynx stomacho firmissimè[c] musculorũ opera connectitur, qui stomachũ amplectentes, primæ cartilaginis lateribus implantantur. Anterior asperę arteriæ pars attensis musculis & uasis, ac præcipuè recurrentibus neruis connascitur. Quinetiam ubi asperæ arteriæ rami in pulmonem excurrunt, propter adnatam ipsis pulmonis substantiã minus læues existunt. Cęterùm interior superficies etiam si inæqualis pro cartilaginum extuberantia semper sit, læuis tamen ac uelut unctuoso humore perfusa, neq; ullis fibrosis explantationibus aspera existit. & talis quoq; quod ad læuitatẽ spectat,[e] interna laryngis est superficies: quamuis interim neq; orbicularis, teres ue, aut tuberibus minimè sit libera. In humillima enim parte, utcunque aut arctetur, aut diducatur, orbicularis ad amussim patensq; eodem semper modo, ob perforatum quem secunda cartilago efformat circulum, euadit. in medio uerò quum arctatur, penitus conniuet, non orbicularis quidem arctiq; orificij ritu, uerùm rectæ instar lineæ seu rimæ ab anterioribus in posteriora protensæ. quæ si dirimatur aperiaturq;, ab anteriori parte sensim in posteriora tãtisper latior efficietur, donec laryngis interior superficies tota quodãmodo orbicularis teresq; intus spectetur. Quando hęc rima arctatur, & conniuet, ipsaq; inferior laryngis pars, quam secunda cartilago extruit, teres orbicularisq; necessariò permanet, utrinq; ad rimæ illius latera una conspicitur fouea, altiùs quodammodo quàm rimæ superficies conscendens, unde etiam hîc cornuta superficies sub rima consurgit. Superficies uerò laryngis supra rimam consistens, prout hæc aut recluditur, aut comprimitur, etiam differt, nunquam tamen penitus est orbicularis, sed pro rimæ compressu ex posterioribus in priora magis minusq; arctatur. Inferior laryngis operculi superficies concaua, superior autem conuexa cernitur. Cæterùm uelim hæc uitulina aut bouina larynge (si modò humana non suppetat) assumpta examinari potiùs, quàm obscura difficiliq; enarratione discere. Ita enim quæ hîc propter dictionis obscuritatem præterimus, absq; omni negocio sedulà inspectione non sine magna admiratione occurrent. Sic quoq; singulorum substantiam & conformationẽ una atq; altera larynge utcunq; etiam rudi fueris manu, dissecta adinuenies, potissimùm quòd laryngis ac reliquę asperæ arteriæ substantiã in primo libro & secũdo, quantũ illic conueniebat, persequutus fuerim.[f] In primo enim præter laryngis operculum, trium laryngis cartilaginum situm, formam, & quantum ad musculos in secundo libro intelligendos sat fuit, uniuersam illorum constructionem tradidi.[g] In secundo cum cæteris musculis omnes laryngis musculos ac ligamenta, prout inibi eorum requirebat tractatio, aggressus sum. Quapropter etiam illorũ, ut & laryngis & totius asperæ arteriæ, neruorũ & uasorum descriptioni hîc minimè immorandum est. Non profectò quòd scribendi laborem subterfugiam, uerùm ne à moro siore quopiam eadem inculcare dicar. Quamuis etiam in re non minus pulchra quàm difficili, undecimo de Consectionibus administrandis Galeni libro, cum alijs quinq;, & libro etiam de Voce, priuati simus. Præterea septimi de Partium usu fragmentum nobis duntaxat asseruatum est, idq; uniuersum in eo libro deest, unde Galeni enarrationem peteremus. Quæ itaq; superioribus libris necessariò recensuimus, hîc nõ altiùs repetentes, id solùm adiungemus, asperam arteriam membranea cartilagineaq; formatam esse substantia: ac laryngem quidem tribus constare cartilaginibus, ea nimirum quam scuto Græci assimilarunt: secunda uerò, quam quòd nomine

a Confer 2 figurã cap. 18. 2 cum 10 & 11 fig. lib. 6.

Quales asperæ arteriæ exterior superficies.

b 10. 11 fig. ca. 21 lib. 2. H.
c Eiusdem fig. 1. fig. capitis 9. 4. 5 inferiorem Q. Q. S. S.

Connexus asperæ arteriæ.

d 2. 3 fi. ca. 21 lib. 2. M.
e 4 musc. tab. P. cf. B. Q. S. T. V.
f 3 musc. tab. 1.
g 4 musc. tab. S. T.

Interna asperæ art. superficies qualis.

h 5 musc. ta. alter Pneumo ton, aut 5 fi. ca. 21 li. 2 G in g primo fig. aut 4 aut 5.
i 4 tab. o.
k 3. 4. 5 fig. ca. 6 li. 1. li. 2 fig. F.
l 6 fi. li. 5. fig. per Y.
m 6 fi. li. 5. fig. per Y.
n fig. cap. 9 li. 4. inferne F. F. G. G.
o Eius fig. N. e O.
p P fi. ca. 6 li. 2 S. aut fi. ca. 8 lib. mem. fi. 1. 2. q 2. 3. 4. 5 fi. ca. 21 lib. 2 M.
r 11 fig. B. aut fi. ca. 1 fig. ca. 38 lib. 1.
s 12 fi. E. G.
t 11 fi. F. H.
u Inferiorem lo fi. ca. 38 lib. 1 cf. ca. 21 lib. 2.
x 2. 3. 4 fi. ca. 21 lib. 2 L.
y 4. 5 fi. ca. 21 li. 1. g.
z 4. 5. 6 fi. ca. 21 li. 2. L.
a 2 fi. ca. 38 lib. 1

Asperæ arteriæ substantia.

Quibus cartilaginibus aspera arteria cõstituatur.

ANDREAS VESALIUS *De Humani Corporis Fabrica* BASEL, 1543 THE WARNOCK LIBRARY Octavo